

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:5

Voorlopige redactie-commissie: de professoren P. Deddens, B. Holwerda, H. J. Jager en C. Veenhof.
Het nadrukken van de inhoud van dit blad is verboden overeenkomstig de Wet op het Auteursrecht.

Medewerkers: Ds F. A. den Boeft, Helpman; Ds E. T. v. d. Born, Amersfoort; Drs R. H. Bremmer, Zwolle; Ds J. van Bruggen, Assen; Drs D. J. Buwalda, Kampen; Prof. P. Deddens, Kampen; Ds L. Doekes, Hilversum; Ds D. van Dijk, Groningen; Ds J. Francke, Rotterdam; P. Groen, Rotterdam; Prof. B. Holwerda, Kampen; K. v. Huizen, Groningen; A. Janse, Breda; Dr P. Jasperse, Leiden; Ds B. Jongeling, Apeldoorn; Ds H. Knoop, Rotterdam; Ds J. Meester, Amsterdam; Mr Dr J. Meulink, Enschede; Drs H. M. Mulder, Kampen; Rudolf van Reest; Dr G. K. Schoep, Den Haag; A. Schilder, Den Haag; Ds H. J. Schilder, Utrecht; Ds J. Smelik, Groningen; Ds J. P. v. d. Stoel, Grootegast; D. Stroot, Bussum; Prof. Dr C. van Til, Philadelphia, Pa, U.S.A.; Prof. C. Veenhof, Kampen; Ds G. Visé, Kampen; Ds C. Vonk, Schiedam; Ds F. de Vries, 's-Gravenhage; Ds D. K. Wielenga, Rotterdam; A. Zijlstra, Groningen.

Alle stukken bestemd voor de Redactie: Prof. P. DEDDENS, Spoorwade 7, Kampen; voor medewerkers: rechtstreeks aan hen of aan de administratie.

Adm.-adres: Oosterbaan & Le Cointre N.V., Goes. Tel. 2424 — Postrek. Nummer 406040 ten name van „DE REFORMATIE“, GOES.

Abonn.: f 4.50 per halfj., buitenl. f 11.— per jaar; losse nummers 20 cent, alles bij vooruitbetaling. Advertentiën: 20 cent per m.m.

INHOUD: Hoofdartikel: Wetende de Schriften en de kracht Gods (Pasen). — Kerk, leven: Gedachteniswoord bij de hervatting der colleges. — Bericht van de redactie. — Candidaats-examen. — Orgelfonds—Ereschuld. — Op en

om 't kerkplein: Nabetrachting. — Voor 80 jaar. — Correspondentie. — Bij het overlijden van Prof. Schilder: Enkele flitsen. — Profeteren op de orgelbank. — Boekbespreking. — Persschouw. — Kerknieuws.

Elke vlucht met een fragment van het Paaschevangelie naar een bepaald afgescheiden, ons persoonlijk zoo vertrouwd hoekje in den levenshof, is individualistische oppositie tegen den Paaschkoning, die Zijn kerk bijeenvergaderd en het Rijk Gods openbaren komt.

Het is heel moeilijk over en op Paschen goed te preeken. En wie dat vergeet is gauw een leelijke Nurks in den van God met licht en leven gezegenden kerkelijken hof. K. S.

Wetende de Schriften en de kracht Gods (Pasen)

HOOFDARTIKEL

Zo pas zat ik te bladeren in het nummer van verleden week „In Memoriam Prof. Dr Klaas Schilder“. Wat een verdriet kwam over al onze kerken samen. Niemand kan het nog verwerken.

Voorts heeft nog elk hart zijn eigen leed. Zo gaan we ook dit jaar weer naar Pasen toe: we treuren, omdat het ene graf na het andere gedolven wordt. De bazuin sloeg nog niet. En onze ogen hebben ook thans de vervulling nog niet aanschouwd van het woord: De dood is verslonden tot overwinning. Pasen is ook op dit ogenblik nog slechts geloofs-artikel.

Christus Jezus is nog altijd de Enige, die het wonder der opstanding heeft ondergaan; en als Eerstgeborene uit de doden verbeidt ook Hij zijn toekomst, waarin degenen, die van Christus zijn, om Hem en door Hem en met Hem zullen levend gemaakt worden.

Doch nu we de gedachtenis weer gaan viëren van Christus, die tot de glorie der aanschouwing gekomen is, terwijl we zelf nog staan in de strijd des geloofs, willen we ons herinneren, dat we in die strijd toch niet alleen staan, omdat we in Christus hebben de Overste Leidsman en Voleinder des geloofs; Christus, die Leidsman en Voleinder kan zijn, omdat Hij weet wat geloven is, en ook weet wat het zeggen wil in het geloof aangevochten te worden.

Want dezelfde brief, die Hem Leidsman en Voleinder noemt, zegt ook, dat Hij in alle dingen evenals wij verzocht is geweest, hoewel zonder zonde. En juist daarom kan en wil Hij ons in onze verzoeken te hulp komen.

Immers, op het ogenblik, dat Hij sterven ging, hebben zijn broeders-van-de-kerk de opstanding geloofend en voor die verloochening zich beroepen op de Schrift, alsmede op de kracht van God.

Christus was, zo zegt het Evangelie (Mc. 12: 18—27), naar Jeruzalem gekomen voor de laatste maal, en Hij wist zelf dat het voor het laatste was. Over alles wat Hij die laatste dagen in Jeruzalem beleven ging, over elk gesprek en iedere ontmoeting lag voor Hem de benauwing van de dood, die Hij als een vijand zag.

En toen Hij zich bereiden ging om zijn geest in des Vaders handen te kunnen bevelen, kwamen tot Hem de mensen, Farizeën eerst en Sadduceën daarna; en ze waren vanwege het verbond allen zijn broeders. De Farizeën trachtten hem een onvoorzichtig woord te ontfutselen omtrent de kelzer; de Sadduceën zochten zijn opstandingsgeloof te breken.

Over het dogma der opstanding hebben ze reeds vele malen met de Farizeën gedebatteerd, en hun „neen“ gesteld tegenover het „ja“ der andere zijde.

Ditmaal willen ze over dit vraagstuk de Nazarener interpellieren, en indien enigszins mogelijk, Hem als profeet Gods doen verstommen. Ze hebben zich dan ook voor de ontmoeting duchtig geprepareerd; want ze weten: Jezus is een tegenstander, met wie niet te spelen valt; Hij is in het debat een „zware“ partij.

Maar ze hebben gelukkig een tekst, een prachtige tekst; zo'n woord dat echt met de kwestie te maken heeft, en waar geen speld tussen te krijgen is. Ze gaan Christus dus bestrijden met wapens uit zijn eigen arsenaal: de Schriften!

Nietwaar? Daar staat in de wet iets over het Leviraatshuwelijk. Als iemand kinderloos sterft, moet zijn broer de weduwe nemen, en het eerste kind dat uit dat tweede huwelijk geboren wordt zal voor God en mensen gelden als kind en erfgenaam van de overledene.

Dat dit een tekst is, die regelrecht het dogma der opstanding raakt, kan niemand betwisten. Het gaat hier toch maar over de dood, die iemand wegmaait, vóór hij een eigen kind kon krijgen. En hier wordt toch maar geregeld, wat er in zo'n geval van een heel tragisch sterven gebeuren moest. En dat is niet maar een sympathieke regeling van mensen; o neen, het is door Mozes geschreven, en wat Mozes zegt, dat is afkomstig van God zelf. Dat betekent dus, dat God hier iets zegt over de dood en zijn gevolgen; dat God een woord spreekt, en een zeer beslissend woord, over de mogelijkheid der opstanding.

Wat God dan zegt? Nu, zeggen de Sadduceën, dat is duidelijk: de eerste man is dood. God zette achter zijn leven een punt, voorgoed! Want Hij wil, dat de broer de weduwe zal trouwen. Dat houdt in, dat de eerste man weg is, radicaal weg. Zijn spulletjes gaan in andere handen over; zelfs zijn vrouw wordt door een ander genomen. Als er nu een opstanding was, hoe staat het dan met de aanspraken van die eerste man op die vrouw? Heeft hij recht op haar, dan wel zijn broer, die haar van hem overnam?

Ja, zeggen ze, het behoeft niet eens bij een geschil tussen twee partijen te blijven. Want het leven is gecompliceerd, en het kan soms vreemd lopen. Zo deed zich bij ons een geval voor van zeven broers. De eerste stierf kinderloos, en zijn broer nam de vrouw; want God zei: ze is nu van u. Maar hij stierf ook, en toen volgde nummer drie, en God zei: thans is ze voor u. En zo hebben ze achtereenvolgens alle zeven dezelfde vrouw gehad; God had haar als met zijn hand tot ieder van die zeven gebracht.

Stel u nu eens een opstanding voor!

Natuurlijk, als er geen opstanding is, dan heeft deze geschiedenis uiteraard geen vervolg, en baart dat vervolg straks ook geen moeilijkheden. Doch als er wel een opstanding komt, staan daar straks zeven broeders naast elkaar, en ze maken allen aanspraken op die ene vrouw. Hoe komen zij daaruit?

En vooral: hoe komt God daaruit? Hij heeft haar aan alle zeven gegeven, en ze ook aan al die zeven weer ontnomen. Ze hebben dus allen precies evenveel recht op haar. Indien er dus een opstanding zou zijn, dan betekent dat onmiddellijk de chaos in de hemel, een rechtsgeding, dat niet meer op te lossen is. Want uit zo'n vraagstuk komt geen mens meer uit. Daar

komt God ook niet uit. Opstanding betekent dus, dat God verward raakt in het garen van zijn eigen wet. Immers, Hij heeft zelf bepalingen gemaakt, opdat op de aarde na zulk een sterfgeval alles goed verlopen zou. Doch Hij zou dat nooit hebben gedaan, als na de opstanding deze wet in de hemel een eindeloze chaos ontkenen zou.

En dus, gij Nazarener, ziet ge niet, dat wie de opstanding belijdt een God heeft, die hier door zijn wet wel alle kluwens ontwart, doch daarboven in de draden verstrikt raakt? Het is niet de kwestie van opstanding, ja dan neen. Maar eigenlijk is de vraag: geloof gij in God, ja of neen? Als er een opstanding komt, is er geen plaats meer voor het geloof in God, de Vader, de Almachtige. Als er een opstanding is, dan is de bijbel waardeloos, en de Schrift is dan gebroken. Kort en goed: opstanding houdt in, dat God machteloos is, en dat de Schrift liegt.

Twee dingen dus: tegen het dogma der opstanding verzet zich het dogma der Schrift; en tevens het dogma der almacht Gods.

We zullen maar niet lang stilstaan bij de vraag, wat we van dit optreden der Sadduceën moeten zeggen. Ik geloof: het was dom en slecht.

Maar een andere vraag houdt ons wel bezig: wat dit voor Christus heeft betekend in het uur, waarin Hij zich voorbereidde tot de dood. Daar was, toen de dood voor Hem een verschrikkelijke realiteit ging worden, een kring om Hem heen van theologen, die zwaar boemden over de dood, maar voor wie tenslotte alles een luchtig spel was. Christus had niemand, die Hem op zijn doodsweg kwam troosten met de Schriften. Integendeel, in die Sadduceën komt de duivel tot Hem, met teksten nog wel, om als het kón zijn geloof met de Schrift te breken. Het leven gaat Hij verliezen; indien mogelijk, moet Hij ook het geloof nog verliezen, opdat de angst der hel Hem alle troost zou doen missen. Hij is in het aangezicht van de dood bestookt met teksten. En daarom kan de brief aan de Hebreërs dan ook zeggen, dat Hij in alle dingen verzocht is geweest, zoals wij.

Maar nu weet Hij er dan ook alles van; van de moeite om het leven vaarwel te zeggen; en van de aanvechting des geloofs daarbij. En daarom kan ieder in doodsnood en aanvechting zich uitnemend vertroosten.

Want Christus heeft deze tegensprekers niet zonder antwoord beengezonden. We zouden zeggen: Hij had toen meer dan genoeg aan zichzelf. Mocht men Hem ophouden met een theologisch debat, dat toch slechts een luchtig steekspel was?

Ja, maar Christus moest spreken, omdat men de Vader in het debat genoemd had. Opstanding kon er niet zijn — zo was gezegd — vanwege de Schrift en vanwege de kracht Gods. Daarom zei Christus: dwaalt gij niet, daarom, dat gij de Schriften niet weet, noch de kracht Gods?